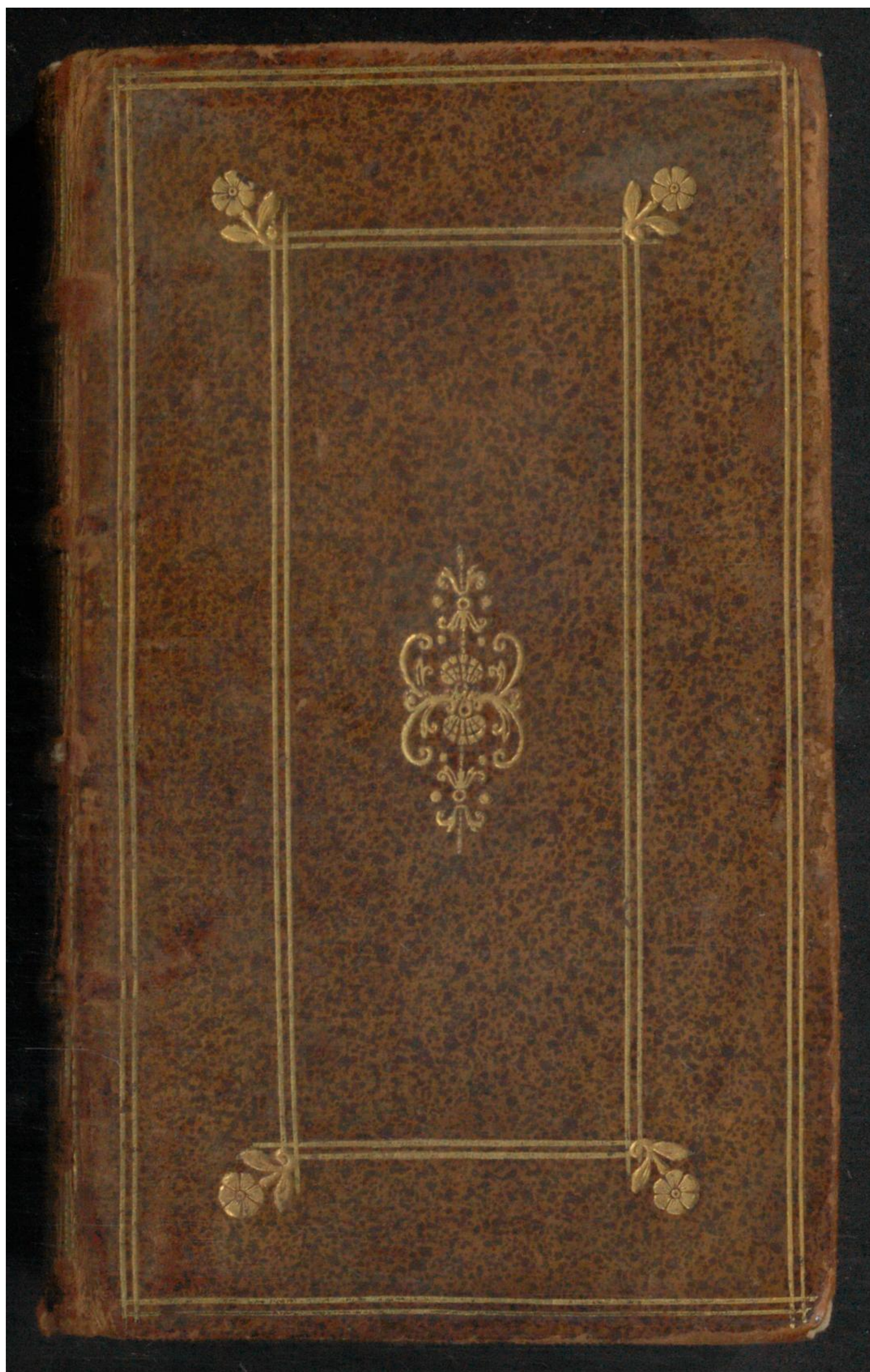
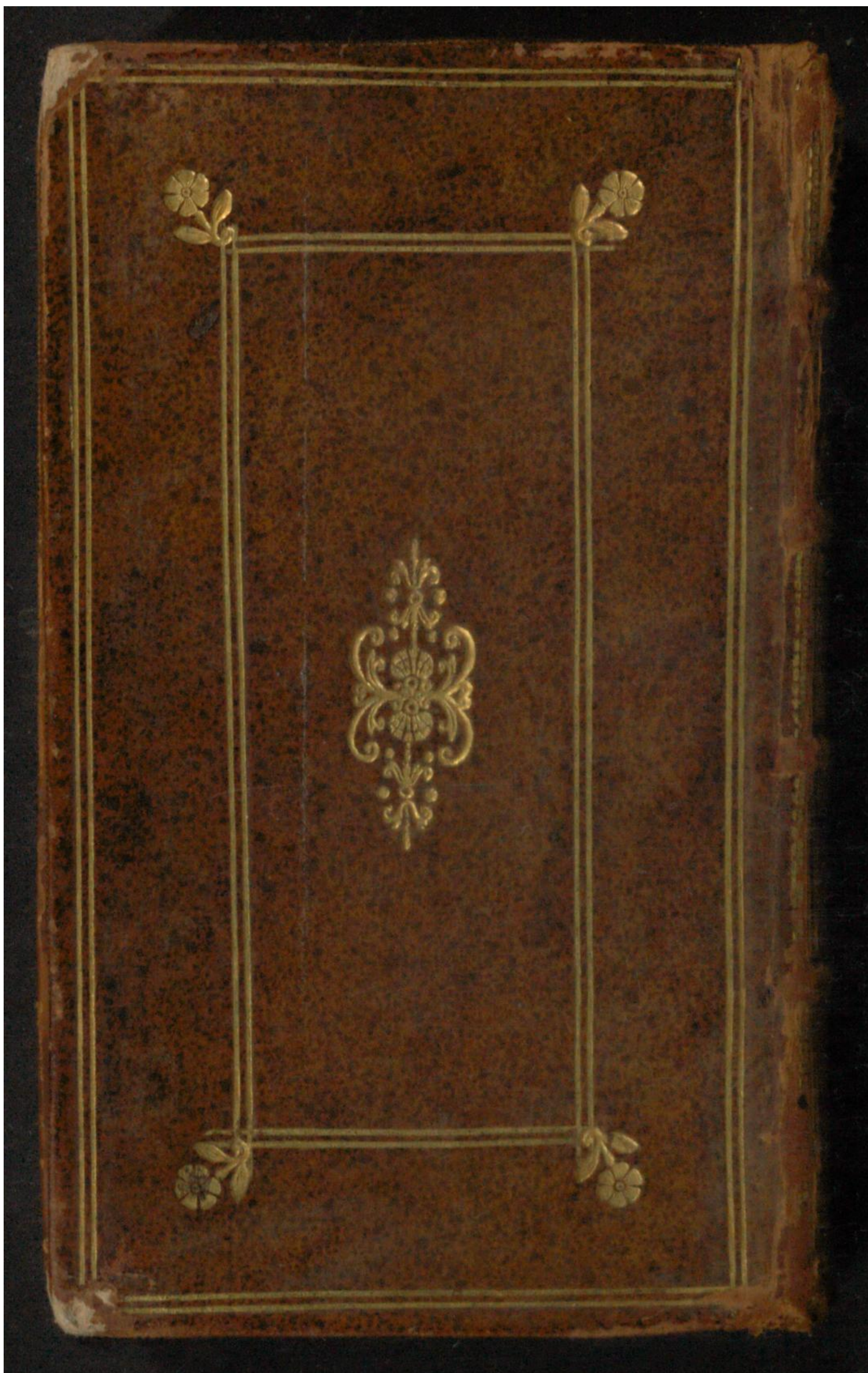
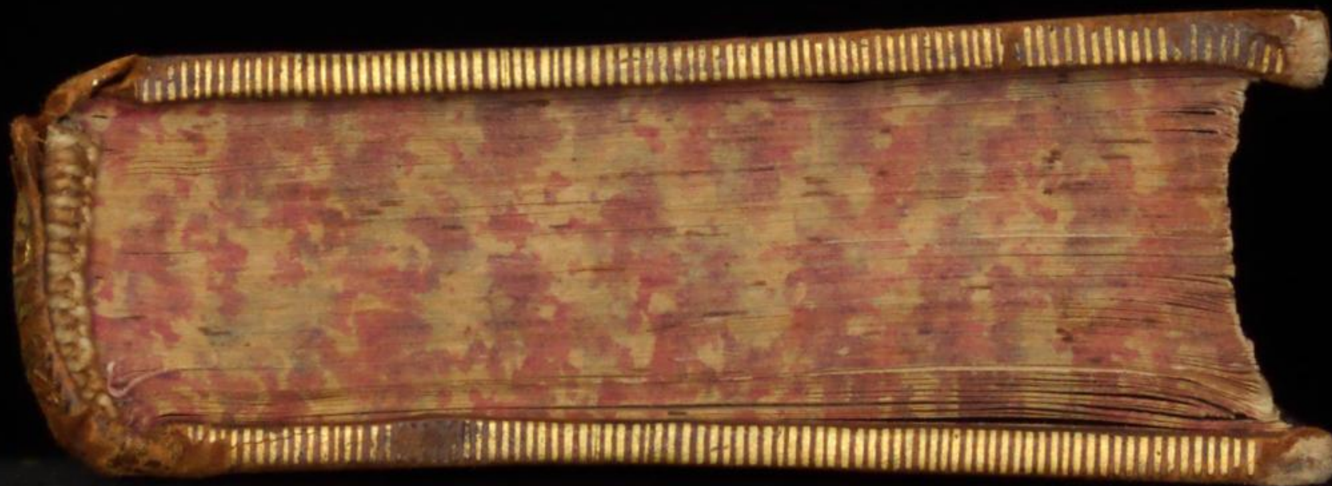

LEVEN
VAN
PHILOPAT
B.

GEDRAGH en NAAM
des
SCHRYVERS,
VAN
PHILOPATER
Stukx wijse geschetst.

DOOR

J. Rodenpoort; M. Docter.

Tot 's HERTOGEN-BOSCH,

By Dirk van Dieʃt, woonende by
de Hintemer Poort.

Opmerkenden

L E E S E R.

DEſe eeuw ſchaft woedende gedagten, uytbrakende allerley ſoort van heyloos, en Godſchendig raaskallen, ſonder toom des oppermagts onteugelbaer. Want reden is by die alles verwoeſten, geen penning geacht.

Maar die ſtouter dan deſe, ſtapt tot de uytvoeringe, daar andere volgen met toeſtemmen en raatgeeven. Hier door by kundige en onkundige alle ſlagh van vergiftigh Swadder.

Althans (om geen andere miſt te roeren) de twee uytſpouwſels onder de Naam van Philopaters Levens-beſchryvingh, ſijn genoegh om de Geeſt van een ſinneloose te ontdecken, die als losgebrooken buyten ſpoor holt! wiens bedrijff en Naam

(op dat gy weet uyt welk Monſter ſulcke Duyvels-dreck zy) ſchets, hoewel niet als een ſtaaltje om het Laken te kennen in boert vertoont.

Waar om niet in ernſt? om dat een verbeyſterde Godt-lochenaar niet beter waardig is.

Vaart wel.

GE-

GEDRAG,

En

NAAM,

des

SCHRYVERS,

van

PHILOPATER.

O! sta ruym Mannen / daar komt de wytberoemde gewesen Leeraar der Almoeseniers-kinderen en verwonderlijke geschiet-schrijver van Philopaters leven / ten minsten soo voortreffelijk / als dat van de vier Heems Kinderen. Te duyker is dat stappen; wijk wat of gy raekt in duygen / soo brijden; nu sijt gy vry van de

wind / daar soo meenig braaf held door gesneuvelt is.

Gy kunt het de Man niet quaat af neemen / dat hy somwijl een boekje schrijft; hy moet 'er van leeven.

Hy draaft met volle ren naar 't Koffy-Huys / om als een Cicero van de Boter-straat met een uytgeset Lijf / als een opgeblasen Kalf / dat gevilt wort / hooft en armen te roeren / en op te snyen dat het gilt en kraft / als het aenvijlen van een Blockmaeckers Zaag.

Hier sogt hy wel eer / als een Rentenier na een nieuwe vinding / sonder geldt op rente te setten / van elk onnoosele en slegte ses stuyvers 's weeks te winnen / onder voorgeven / dat sijn gans welvaren by de Studie had opgeset; en deet ondertusschen sijn best om op d'een of andere wijse voort te raaken / 't sy met een be-

roep of schelm-stuk als 't maar buyten beryk van den Scherpregter was; een beroep want dit moetge weeten myn Heeren, dat dese swakuw nog Proponent wil zyn, en hier door Predicant om den brooden sogt te worden, 't kon hem niet scheelen in wat Gesinte, die geld gaf souw hy dienen, en waerom niet, hy had het maar geleert om de kost te winnen; of schelm-stuk; dit blykt selfs in syn tweede groll, dat hy hem de gelukzaligheyt, in zich alles toe te voegen, om vermakelyk te leven, bestaat; en hier uyt vreest hy voor niemant als de Beul.

Hier leent hy wat om nooyt weer te geven, daar loopt hy voor de vuyst weg met geldt, dat hy betalen moet; hy houdt geen dieven maar steelt selfs; en om alle goederen gemeen te maecken, soo soekt hy Mannen en Jon-

lingen van het wellceren af te scheuren: stelt voor aen de eerste 't niet agten hunner Vrouwen/ en vry uyt spatten tot alles sonder onderschept; want quaat en goet/ sijn maer wijsen van denkens/ en aen de laatste Heeren/ Wijn en alle listighept/ en tot betaalen onmagtig rooven en steelen/ van Vader/Moeder/ vrinden en vreemden; dan kreeg hy ook wat: en voor reede roept hy uyt/ de stof is Godt, wy sijn wijsen in die Godheyt, elk gebruyke dan vry sijn Goddelijke Magt tot alle vermaak, dit is de gelukzaligheyt! en is verpligt, al wat sijn geluk belet tegen te staan, al was 't ook met iemant op een behendige wijs de Nek te breeken, maar elk wagte sig voor de strop.

En souw hy niet! die; rasende en arm geworden/ armer als een luys is/ wijl hy niet een Kleedt heeft/ dat hem eygen is/ 't geen

hy

hy u ook op een wiskundige wijse sou kunnen betoogen veel beter als dat de Ziel in een samenschik van denkbeelden bestaat / en dat dit egter by hem stand hout / is om dat hy sijn eygen Ziel overslaat.

En hy die voorgeeft / als een Suygeling van spinosa dat de stof denkt na sy gewijsigt is / souw sulcx met alle dapperheyt / op sijn manier / u ook kunnen betoonen / op het sien dat sijn Proponents mantel op een Stoel leggende / van selfs open viel / [als hy stond om iemant daar mee te bedriegen] om sig gemacelijker te laaten vatten; want een regtschape Mantel weet / dat so lang sy een Mantel is / als een Mantel moet dienen / en geluckiger / als sy gereeder is: so ook als Talhout en Turf / tot een vuur aan gelegt / door warmte wonder over een komen / want

na de hette klaagt het Talhout luyder of sagter / en hier uyt heeft de Turf meerder of minder meede lijden. O! onuytdenkelijke scherpsinnigheyt! verder soo 't een en 't ander niet na de wiskunde gebormt noch geschikt is / dan poogt elk met alle magt uyt het gebuurschap van den anderen te wijcken / en soo valt het vuur om.

Wat verstandt is bequaam om dit alles aanstondts te begrijpen? en daarom schelt hy soo op het gemeene Volk / alleen gewoon door de sinnen te oordeelen / die so schelmagtig bedriegen / terwijl sy ettelijcke vademen onder de voor oordeelen begraven leggen.

Maar dat hy ook op de Predicanten vertoornt is: heeft groote schijn van reeden / want hy heeft met al wat hy doen kon geen beroep konnen krijgen: waerlijck / waarom helpen sy dese dwaalende Schoolmeesterlijke Proponent niet?

niet ? al was 't met een beroep aen den Overtoom ; waarom niet ? de Man moet werk hebben ; daer kon hy immers alles waar neemen / jae selfs de Drinckelingen voor stellen / dat elk sijne driften (sagt / lijdinge was 't) moet volgen/ want daer tegen te sijn / is quaat; en daarom mag en moet ieder soo veel suijpen / als hy met lust stuwen kan / en voor 't barsten een yseren bandt twee a drie om den darm leggen.

Dat hy spot met sedige godtvruchtigheyt / als talmery en edelmoedig naespeuren in Godts Woordt / als verborgentheden is/ om dat hy sulcx te gelijk met God/ en Godsdienst versaakt heeft. Maar wat segtge/ hy spreeckt nimmer van God ; ja dat 's waar maar onder dat woort verstaat hy sig selfs / sijn Huysgesin / en toebehooren / (soo iets sijn ? kan genoemt worden) en de gantsche

stof:

stof: 't helpt niet / hoe sich iemant hier tegen stelt; 't is raaskal en / voorordeel / in beelden / denkbeelden vormen / en al wat hy schreeuwt sijn kundigheden / eeuwige waarheden / en suyvere wiskunde / als twee en drie is ses.

Voorts dat hy de hooge machten mee onder sijn gevoelen steld / is misschien om die heerlijkheeden tot medelijden te beweegen / en dat sou kunnen sijn / als die voortreffelijke hem 't Amsterdam met een ses dubbelde saag lieten arbeyden; een werk voor onbepaalde wijs geeren / en wat swarigheyt ? 't is over al deselve stof; en hier om 't selve / hy had de schoone kost, daar hy nu soo bloedig om schrijven moet.

Maar stil wat; de Man slijpt ook glaasen om Luysen en Vloo-yen door te sien / en sulke waar door hy de kleyne / en kleynder ge-

wij-

wijsigdens (want deeltjens moetge niet seggen) siet redenwisselen / en daer door is hy ook gewaer geworden/dat de gantsche stof denkt na sy gewijsigt is ; maer 't geeft weynig winst de kinderen om een oortje of duyt daer door te laten kijken / daer kan geen gelag op overschieten / dog dat krijght hy somtijts / als een arm Mens / voor niet / want 't glasen slijpen wort soo gemeen / als het gebruyk vande kundigheyt dat de drie hoeken van een driehoeck met twee regte hoeken gelijk sijn.

Hoe veel beter was 't voor hem/ in 't hooge School op de Heylige weg; daer kon hy met meenig denken de wiskundige evenredige beweging leeren / en hier door weeten / wat de Wiskunste in bedrijf is ; want de vermaerde hoog leermeester aldaer / is in de dingen weergaloos / en onsen Schrijver sou / so 't hem luste in schoftheyt

heele baalen vol met Philopaters in't korten kunnen klaer krijgen / en die verkoopen of vereeren aan de gaauwdieven / soo sy te schrael van splint waaren; en hier door het weynig goet nog by die Pesten overgebleeven / gantsch uytbannen / om soo als hem die studie te swaar viel / met alle die Studenten uyt te breecken / en steelregels voor deselve maken / om soo vele doortrapten en behendigen 's naastens goet in handen te krijgen / als sy braven luyden souden schijnen / en in plaats van Guyten en Schelmen in gescheurde kleederen met Beffen en Mantels te pronken.

Wagt u van hem te vragen / hoe het weeten / of de bewustheyt als een enkele saak in een uytgestrekte bestaan kan: 't was met u gedaen / gy sijt een platter / hoe! weet gy dat niet / so als de beweging soud hy seggen.

Al segt gy dat kan niet sijn de

beweeging hangt oppervlackigh van de stof af; en 't weeten is innig / en nameeting de stof verscheyden; want mijn hand is mijn voet niet / en hier uyt verscheyden aangedaan / en daarom in my verscheyden bewustheden of wetens / daar het tegendeel waar is: maer dat geld niet; in plaats van antwoort / met een paardige lag aen 't grinniken / en een verwart geluyt gemaakt: och! wat sijt ghy nog onnosel / verstaat gy het kraamtje niet beter? 't is over al de selve stof / daar is nog metingh nog verscheyde; 't sijn maar wijse van denken: en vraagtge dan hoe de stof enkel zijnde sig bewegt? dan is het met u uyt; al waart gy tienmaal Descartes, ja Spinosa selfs, daar hy altijt by zweert / en op swetst; 't souw sijn / gy verstaat de kundigheden niet / met u is niet te spreeken: dus hadge gedaan en niet uytgeregt.

Ver-

Verschoon my Heeren / dat ik u hier door een weynig heb opgehouden; hoe kleyn ook dese schets in omtrek sy / gy siet 'er de Man levendig in; ik eyndige met deese redevoering; 't was uyt liefde tot de deugt / en afkeer van sulken gedrogt / 't geen ik niet twijffel / of is ook by U. L. betrouw dan niet / die onder 't seedig kleet bedriegt.

Lees 't geen staet onder (239) op 't eynde van de tweede Reegel / in 't verbolg van 't leven van Philopater, en 't sal my nieuw doen / so gy niet merkt / waar door hy van andere onderscheyden wort.

UYT.

